

Kvittering på innsendt svar på Høring - forslag til endringer i tobakksskadeloven med forskrifter (forbud mot fjernsalg og standardiserte e-sigaretter)

Saksnummer: 24/1942

Sak: Høring - forslag til endringer i tobakksskadeloven med forskrifter (forbud mot fjernsalg og standardiserte e-sigaretter)

Levert: 29.08.2024 18:10

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Annen offentlig etat

Avsender: Folkehelseinstituttet

Kontaktperson: Elisabet E. Storvoll

Kontakt e-post: elisabet.storvoll@fhi.no

Høringssvar fra Folkehelseinstituttet (FHI) angående forslag til endringer i tobakksskadeloven med forskrifter (forbud mot fjernsalg og standardiserte e-sigaretter)

Høringens formål

Tobakksrøyking er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og tidlig død i Norge. I tillegg er røyking sosialt skjevfordelt og den største enkeltfaktoren for sosiale helseforskjeller her i landet. Også bruk av snus og e-sigaretter medfører risiko for alvorlige helseskader. Barn og unge er særlig sårbare for skadevirkningene fra tobakksvarer og andre nikotinprodukter. Med dette lovforslaget ønsker derfor departementet å redusere barns tilgang til tobakksvarer og nikotinprodukter.

I høringsnotatet ber departementet om høringsinstansenes syn på følgende nye reguleringer:

- Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv. Forslaget er basert på EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU og lignende regulering i flere EU-land.
- Forskriftsregulering av standardisert innpakning av e-sigaretter og gjenoppfyllings-beholdere. Forslaget er basert på den eksisterende norske reguleringen for standardiserte tobakksvarer og i tillegg reguleringen av standardiserte e-sigaretter i Danmark og Finland.
- Enkelte forslag til mindre endringer og klargjøringer, herunder et tydelig forbud mot innførsel av tobakksvarer mv. for personer under 18 år, saksbehandlingsregler for godkjenning av nye produkter, forbud mot utdeling av vareprøver, rydding i definisjoner samt språklige endringer og retting av inkurier.

Overordnet vurdering

Folkehelseinstituttet (FHI) støtter fullt ut alle lov- og forskriftsendringene beskrevet i høringsnotatet. Bruk av tobakk- og nikotinprodukter innebærer betydelig helsefare. Tiltak som kan redusere bruk av slike produkter, særlig blant unge, er i tråd med

Folkehelseinstituttets anbefalinger.

Helsefare ved e-sigaretter

Forslaget til lovendringer tar utgangspunkt i at tobakksprodukter, inklusivt e-sigaretter, medfører risiko for alvorlige helseskader, og at barn og unge er særlig sårbare for skadevirkningene fra tobakksvarer og andre nikotinprodukter.

Bruk av e-sigaretter øker, spesielt hos barn og unge (Jerzyński et al., 2021; Tokle og Bakken, 2023). E-sigaretter inneholder en rekke kreftfremkallende kjemikalier (EU, 2023). Hovedbestanddelen i produktene er nikotin som skaper avhengighet og sykdomsrisiko i tillegg til å påvirke hjernens utvikling negativt (Benowitz, 2010; Castro et al., 2023). På kort sikt er det dokumentert overhyppighet av en rekke sykdommer som følge av e-sigaretter (Glantz et al., 2024). Helsekonsekvensene etter lang tids bruk er ukjent, men gitt det vi allerede vet om innholdet i e-sigaretter (blant annet kreftfremkallende stoffer), korttidsvirkninger og laboratoriefunn, er det sannsynlig at det er betydelige langtidseffekter.

Mengden vitenskapelige rapporter om helseskade av bruk av e-sigaretter øker, og nesten alle studier som ikke har finansiering fra industrien finner slike helseskader (Braznell et al., 2024; Pisinger et al., 2019).

Regulering av markedet

De påviste helsekonsekvensene av tobakks- og nikotinbruk understreker behovet for å regulere bruk og omsetning av slike produkter. Det er god evidens for at regulatoriske virkemidler som høye avgifter og begrensninger i tilgjengelighet demper etterspørselen etter helseskadelige varer som tobakk samt reduserer omfanget av tobakksrelaterte skader (Alebshehy et al., 2023; Kjeld et al., 2023; Ylitörmänen et al., 2024).

Basert på det vi vet fra forskning på regulatoriske virkemidler, er det sannsynlig at et forbud mot fjernsalg av tobakks- og nikotinprodukter vil begrense tilgjengeligheten av slike produkter og derigjennom begrense bruk og helsekonsekvenser knyttet til bruk. Som det kommer frem av høringsnotatet fra HOD (s. 7) er lovforslaget også i tråd med WHO's rammekonvensjon om forebygging av tobakksskader.

Vi besitter ikke kunnskapsgrunnlag om i hvilken grad forbudet vil oppnå ønskede effekter og om det kan få utilsiktede konsekvenser. Det blir derfor viktig å følge med på handel fra ulike kilder av tobakks- og nikotinprodukter i årene framover. Dette inkluderer sosiale medier som eksponerings- og salgskanal. I tillegg er det viktig å følge med på utbredelsen av bruk av slike produkter i ulike aldersgrupper, samt helsekonsekvenser, særlig blant de unge.

Referanser

Alebshehy R, Asif Z, Boeckmann M. Policies regulating retail environment to reduce tobacco availability: A scoping review. *Frontiers in Public Health*, 2023;11.

doi:10.3389/fpubh.2023.975065 <https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2023.975065/full>

Benowitz NL. Nicotine addiction. *The New England journal of medicine*. Jun 17 2010;362(24):2295-303. doi:10.1056/NEJMra0809890

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2928221/pdf/nihms227888.pdf>

Braznell S, Laurence L, Fitzpatrick I, Gilmore AB. "Keep it a secret": leaked documents suggest Philip Morris International, and its Japanese affiliate, continue to exploit science for profit. *Nicotine Tob Res*. Jun 27 2024;doi:10.1093/ntr/ntae101 <https://academic.oup.com/ntr/advance-article/doi/10.1093/ntr/ntae101/7699729?>

login=false

Castro EM, Lotfipour S, Leslie FM. Nicotine on the developing brain. *Pharmacol Res.* Apr 2023;190:106716. doi:10.1016/j.phrs.2023.106716

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10392865/pdf/nihms-1912564.pdf>

Glantz SA, Nguyen N, Oliveira da Silva AL. Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes. *NEJM Evid.* Mar

2024;3(3):EVIDoa2300229. doi:10.1056/EVIDoa2300229

https://evidence.nejm.org/doi/10.1056/EVIDoa2300229?url_ver=Z39.88-

[2003&rfr_id=ori:rid:crossref.org&rfr_dat=cr_pub%20%20pubmed](https://evidence.nejm.org/doi/10.1056/EVIDoa2300229?url_ver=Z39.88-2003&rfr_id=ori:rid:crossref.org&rfr_dat=cr_pub%20%20pubmed)

Joint Action on Tobacco Control. Report on relevant health risks for novel tobacco products, e-cigarettes. December 2023:101. <https://jaotc.eu/wp-content/uploads/2024/06/D.7.3.-Report-on-relevant-health-risks-for-novel-tobacco-productse-cigarettes.pdf>

Jerzyński T, Stimson GV, Shapiro H, Król G. Estimation of the global number of e-cigarette users in 2020. *Harm Reduct J.* Oct 23 2021;18(1):109. doi:10.1186/s12954-021-00556-7

<https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/counter/pdf/10.1186/s12954-021-00556-7.pdf>

Kjeld SG et al. Price elasticity of demand for cigarettes among youths in high-income countries: a systematic review. *Scandinavian Journal of Public Health*, 2023;51(1):35-43. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/14034948211047778>

Pisinger C, Godtfredsen N, Bender AM. A conflict of interest is strongly associated with tobacco industry-favourable results, indicating no harm of e-cigarettes. *Prev Med.* Feb 2019;119:124-131. doi:10.1016/j.ypmed.2018.12.011

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0091743518303864?via%3Dihub>

Tokle R, Bakken A. Økning i bruk av e-sigaretter. *Ungdata.*

30.05.2023;doi:<https://www.ungdata.no/okning-i-bruk-av-e-sigaretter/>

Ylitörmänen T, Tarasenko Y, Hiilamo H, et al. Cross-sectional study of the associations between the implementation of the WHO FCTC tobacco advertising, promotion and sponsorship bans and current e-cigarette use among youth from countries with different income levels. *Tobacco Control*, 2024. doi:10.1136/tc-2023-058160

<https://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2024/01/29/tc-2023-058160>

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.